



Αθήνα, 22 Μαρτίου 2021

### Ερώτηση

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

**ΘΕΜΑ: «Εφαρμόζεται αποτελεσματικά η πολιτική για την καταπολέμηση της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων»;**

Το πρόσφατο περιστατικό του θανάτου δύο μαυρόγυπνων, ενός στικταετού και μιας αγριόγατας στην καρδιά του Εθνικού Πάρκου του Δάσους Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου στις αρχές Μαρτίου, λόγω της κατανάλωσης δηλητηριασμένων δολωμάτων ξαναφέρνει στο προσκήνιο ένα περιβαλλοντικό έγκλημα που έχει ταλαιπωρήσει χρόνια τη χώρα μας, οδηγώντας στην τοπική εξαφάνιση πολλών ειδών πτωματοφάγων αρπακτικών πουλιών, και διασύροντάς την Ελλάδα διεθνώς. Σύμφωνα με την από 17-03-2021 ανακοίνωση περιβαλλοντικών οργανώσεων και του Πανεπιστημίου Κρήτης, πρόκειται για το δεύτερο σοβαρότατο περιστατικό δηλητηρίασης σε διάρκεια δύο μηνών, με το πρώτο να έχει σημειωθεί στα τέλη Ιανουαρίου 2021, στο Όρος Λαϊλιάς στις Σέρρες, όπου εντοπίστηκαν δηλητηριασμένοι δυο χρυσαετοί και δύο λύκοι.

Μετά την ανακάλυψη του συμβάντος στο Εθνικό Πάρκο της Δαδιάς, και όπως προκύπτει από τις σχετικές ανακοινώσεις και δηλώσεις<sup>1</sup>, το αρμόδιο Δασαρχείο προέβη στις απαιτούμενες ενέργειες σύμφωνα με το «Τοπικό Σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων», εκκινώντας άμεσα την αντίστοιχη προανακριτική διαδικασία, όπως προβλέπεται στην Υπουργική Απόφαση 168599/1495 (ΦΕΚ Β' 3793, 03-09-2018). Η εν λόγω Υπουργική Απόφαση του 2018 συμπλήρωσε ένα θεσμικό κενό στην αντιμετώπιση του ζητήματος, το οποίο εάν και είχε αντιμετωπιστεί νομοθετικά, κυρίως μέσω

<sup>1</sup> Βλ. σχετική ανακοίνωση του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Δαδιάς – Λευκίμης – Σουφλίου: <https://dadia-np.gr/?p=6474>

του Προεδρικού Διατάγματος 67/1981, συνεχίστηκε ως πρακτική σε πολλά μέρη της χώρας, συνιστώντας άμεσο κίνδυνο τόσο για τη βιοποικιλότητα όσο και για τη δημόσια υγεία. Μέσω της Υπουργικής Απόφασης καθορίζονται ρητά οι ενέργειες που πρέπει να λαμβάνονται τοπικά προκειμένου να υπάρχει κατάλληλος συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την πρόληψη, την καταγραφή συμβάντων, τη διερεύνησή τους από τις αρμόδιες αρχές και τη διαχείριση περιστατικών στο πεδίο.

Ωστόσο, τα πρόσφατα περιστατικά καταδεικνύουν ότι το συγκεκριμένο περιβαλλοντικό έγκλημα δεν έχει κοπάσει. Σημειώνεται ότι ήδη, όπως τεκμηριώνεται σε έκθεση έργου LIFE+ για την κατάσταση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων στην Ελλάδα (Έργο LIFE10 NAT/BG/000152, «Η επιστροφή του Ασπροπάρη»), λόγω της εγκληματικής αυτής πρακτικής, πολλά είδη πτωματοφάγων αρπακτικών πουλιών έχουν είτε εξαφανιστεί από περιοχές της Ελλάδας είτε οι πληθυσμοί τους έχουν μειωθεί δραματικά. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αφορούν τον Γυπαετό, ο οποίος δεν απαντάται πλέον στην ηπειρωτική Ελλάδα, τον Μαυρόγυπα, του οποίου η κλίμακα κατανομής έχει συρρικνωθεί στο Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου και στην ευρύτερη περιοχή της Θράκης, αλλά και το Όρνιο, όπου και εκεί έχει παρατηρηθεί κατάρρευση του πληθυσμού στην ηπειρωτική χώρα με κύρια αιτία επίσης τα δηλητηριασμένα δολώματα. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα της διάδοσης της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων σε όλη τη χώρα ήταν το περιστατικό μαζικής δηλητηρίασης αρπακτικών πτηνών που έλαβε χώρα τον Φεβρουάριο του 2012 στα Στενά του Νέστου. Όπως διαπιστώθηκε σε συνέχεια του περιστατικού των Στενών του Νέστου, ολόκληρη η αποικία των Όρνιων (περίπου 30-40 άτομα) κατέρρευσε, ως αποτέλεσμα της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων.

Λόγω της κατάστασης αυτής, και με αποκορύφωμα το περιστατικό στα Στενά του Νέστου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκκίνησε επίσημη διαδικασία κατά της Ελλάδας (φάκελος παράβασης 2013/4154), λόγω της αδράνειας της ελληνικής πολιτείας να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την καταπολέμηση των δηλητηριασμένων δολωμάτων (παράβαση των άρθρων 6 και 7 της Οδηγίας 92/43 και των άρθρων 2 και 5 της Οδηγίας 2009/147).

Στη συνέχεια, και με απώτερο στόχο την συνολική εξάλειψη της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προχώρησε σε δύο παράλληλες και συμπληρωματικές δράσεις.

Καταρχάς, όπως αναφέρθηκε, μέσω της Υπουργικής Απόφασης 168599/1495 (ΦΕΚ Β'3793, 03-09-2018) αναφορικά με το «Τοπικό Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων», καθορίστηκαν σε ετήσια βάση, οι απαραίτητες διαδικασίες για την αξιολόγηση του μεγέθους του προβλήματος της παράνομης χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων, για τη λήψη των κατάλληλων σε κάθε περίπτωση μέτρων για την εξάλειψη του φαινομένου, για τη βελτίωση της συνεργασίας και αποτελεσματικότητας των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και λοιπών φορέων και για τον επιχειρησιακό τους συντονισμό για την αποτελεσματική διαχείριση περιστατικών δηλητηριάσεων σε τοπικό επίπεδο.

Παράλληλα, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές, Μεταφορές, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» εκδόθηκε σχετική πρόσκληση το 2018 και εντάχθηκε το 2019 έργο για την «Καταπολέμηση χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων» συνολικής δημόσιας δαπάνης 400.000 ευρώ (ΑΔΑ Απόφασης Ένταξης: 68ΤΖ465ΧΙ8-ΑΥΨ, 04-04-2019). Κύριες δράσεις του έργου ήταν: α) η συγκέντρωση- ανάλυση- σύνθεση στοιχείων και τη διαμόρφωση

αναλυτικής πρότασης για την εφαρμογή ενός Ολοκληρωμένου Σχεδίου Αντιμετώπισης της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων, β) η εκπαίδευση στοχευμένων ομάδων πληθυσμού, δράσεις προβολής, ενημέρωση/ ευαισθητοποίηση γενικού πληθυσμού και γ) η πρόληψη χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων με χρήση Ομάδων Ανίχνευσης, ταυτοποίηση-καταγραφή κρουσμάτων και έκδοση χαρτών και οδηγιών πρόληψης. Χαρακτηριστικό είναι ότι μέσω του προβλεπόμενου έργου επρόκειτο να συλλέγονται στοιχεία από περιπολίες και από χρήστες ειδικής προς το έργο έξυπνης εφαρμογής κινητού προκειμένου να καταρτίζονται χάρτες επικινδυνότητας και οδηγίες για την αποφυγή κρουσμάτων,.

Ως αποτέλεσμα των ενεργειών αυτών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πήρε την απόφαση να κλείσει το φάκελο της παράβασης κατά της χώρας μας, στις 10-10-2019.

Έκτοτε, η πρόοδος στην εφαρμογή της συγκεκριμένης πολιτικής υπήρξε ιδιαίτερα αργή. Σημειώνεται συγκεκριμένα ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προχώρησε στη διακήρυξη του σχετικού διαγωνισμού για το έργο της «Καταπολέμησης της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων» με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, στις 05-10-2020, 1μιση χρόνο μετά από την επίσημη έναρξη της σχετικής πράξης στο ΕΣΠΑ, αγνοώντας ότι το εν λόγω έργο αποτελεί τμήμα των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η χώρα, αλλά και απαραίτητο στοιχείο μιας συνολικής πολιτικής αντιμετώπισης της συνεχιζόμενης αυτής εγκληματικής πρακτικής.

Παράλληλα δεν έχει γίνει γνωστό εάν, και σε ποιο βαθμό και έκταση εφαρμόζονται οι κατάλληλες συντονιστικές ενέργειες που προβλέπονται στην Υπουργική Απόφαση 168599/1495, ιδίως σε ό,τι αφορά την πρόληψη, την καταγραφή συμβάντων και τον σχεδιασμό στο πλαίσιο των Τοπικών Σχεδίων Δράσης.

**Επειδή** το περιβαλλοντικό έγκλημα της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων δεν έχει εκλείψει, απειλώντας προστατευόμενα είδη και συνιστώντας κίνδυνο για τη δημόσια υγεία,

**Επειδή** δεν μπορεί να υπάρξει καμιά οπισθοχώρηση από τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η χώρα προκειμένου να σταματήσει αποτελεσματικά τη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων,

**Επειδή** η Πολιτεία οφείλει να παρέχει τα απαραίτητα μέσα στις αρμόδιες αρχές προκειμένου να καταστείλουν τη συγκεκριμένη εγκληματική πρακτική, προλαμβάνοντας παράλληλα περιστατικά δηλητηρίασης της άγριας ζωής,

**Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:**

1. Ποια τα περιστατικά χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων που έχουν καταγραφεί στη χώρα κατά το τελευταίο έτος; Ποιες ενέργειες έχουν αναληφθεί για τη διερεύνησή τους;
2. Σε πόσες και ποιες περιοχές της χώρας εφαρμόζονται οι προβλέψεις της Υπουργικής Απόφασης 168599/1495; Πώς σκοπεύει να μεριμνήσει το Υπουργείο για την εφαρμογή της σε όλες τις περιοχές που εμφανίζουν υψηλό αριθμό περιστατικών;
3. Ποια η έκβαση του διαγωνισμού για την «Καταπολέμηση χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων» που προκήρυξε με καθυστέρηση το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας;
4. Σε ποιες επιπλέον ενέργειες σκοπεύει να προβεί άμεσα το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προκειμένου να σταματήσει το περιβαλλοντικό έγκλημα της χρήσης δηλητηριασμένων δολωμάτων;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης  
Αλεξιάδης Τρύφωνας  
Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)  
Αυγέρη Θεοδώρα  
Αυλωνίτης Αλέξανδρος -Χρήστος  
Βαρδάκης Σωκράτης  
Βέττα Καλλιόπη  
Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)  
Γκιόλας Ιωάννης  
Ζουράρις Κωνσταντίνος  
Ηγουμενίδης Νίκος  
Θραψανιώτης Εμμανουήλ  
Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)  
Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)  
Κάτσης Μάριος  
Λάππας Σπυρίδων  
Μάλαμα Κυριακή  
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)  
Μάρκου Κωνσταντίνος  
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος  
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)  
Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)  
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)  
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)  
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)  
Τζούφη Μερόπη  
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος  
Φίλης Νίκος  
Χαρίτου Δημήτριος (Τάκης)  
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης  
Χρηστίδου Ραλλία